

3 februarie 2021

Parlamentul
Republicii Moldova

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroului Permanent
al Parlamentului Republicii Moldova**

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și prevederile art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege privind modificarea și completarea *Codului educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014*

Anexă:

- *Proiectul de lege*
- *Nota informativă*

Deputați în Parlament

P. Ștef *R. Apostolova*
Ș. Bocola *E. Bocola*
Ș. Bănuș *E. Radneviți*

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>22</u>	
"03" <u>02</u>	2021
Ora _____	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind modificarea și completarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 24.10.2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 9 alineatul (3) se va expune într-o nouă redacție, după cum urmează:
„Finanțarea de bază a învățământului general se face după principiul "banul urmează spațiul educațional fizic și elevul", conform căruia resursele alocate pentru un spațiu educațional fizic specificat și pentru un elev sau un copil se transferă la instituția de învățământ respectivă și în care elevul învață.”

Art. II. - Guvernul, în termen de 1 lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- a) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- b) va asigura elaborarea și aprobarea actelor normative necesare pentru aplicarea prezentei legi;
- c) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

Art. III. - Prezenta lege intră în vigoare la data de 01 ianuarie 2022.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Nota informativă
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
Codului educației al Republicii Moldova nr. 152 din
17.07.2014

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Un grup de deputați ai Parlamentului Republicii Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de lege are drept scop de a oferi garanții financiare suplimentare instituțiilor de învățământ general, care, din cauza unor deficite bugetare, rezultate, în special, în urma aplicării unei formule de finanțare necorespunzătoare, sunt incapabile de a asigura un proces educațional conform.

Prezenta inițiativă legislativă este, prioritar, rezultatul multiplelor cereri venite din partea populației în adresa fracțiunii parlamentare pe care o reprezentăm. Problemă vizată în curentul proiect de lege este simțită în mod deosebit în cadrul instituțiilor de învățământ general mici, din mediul rural, unde gradul de școlarizare și învățământul, global privind, lasă de dorit mai mult.

Având în vedere că majoritatea populației din Republica Moldova locuiește în mediul rural (potrivit ultimelor date ale Biroului Național de Statistică în materie ce datează din 2017 57,3% din populația țării locuiește în mediul rural, și doar 42,7%- în mediul urban), unde densitatea populației este mai mică decât în mediul urban, prin aplicarea formulei actuale de finanțare (pe cap de elev), fără a se lua în

calcul capacitățile de spațiu fizic ale acestor instituții de învățământ, are de suferit comunitatea de la sate. Anume acestor copii și elevi, în mod special, în așa fel li se paralizează dreptul la învățătură, la un proces educațional echilibrat și conform cerințelor minime de studiu, ba chiar și la accesul la o instituție de învățământ general, ori această politică de finanțare crează condiții prielnice de desființare a instituțiilor de învățământ din zonele rurale din cauza incapacității instituționale de a exista în condiții de maximă sărăcie. Această formulă de finanțare a instituțiilor de învățământ general generează accentuarea și sporirea conștientă și asumată de către stat a procentajului de analfabetism.

În contextul celor menționate mai sus, în conformitate cu datele Ministerului Educației, Culturii și Cercetării din numărul total de 289397 copii cu vârsta cuprinsă între 7 -16 ani, numai în I semestru al anului de studii 2016-2017 nu au fost școlarizați 115 copii, iar 148 de copii au abandonat studiile. Iar potrivit datelor End of Childhood Index al Save the Children, publicate la finele anului 2017, rata abandonului școlar în Republica Moldova este cel mai înalt din Europa și constituie 17,9%.

Cum arată datele Biroului Național de Statistică la începutul anului de studii 2017/2018 numărul elevilor a constituit 335,6 mii persoane, micșorându-se cu 15,4% comparativ cu anul de studii 2010/2011, în special din contul elevilor din mediul rural (cu 26,7% mai puțin). Acest fapt denotă o dată în plus că densitatea populației în mediul rural este redusă, iar finanțarea instituțiilor de învățământ general din această zonă doar pe criteriul numărului de elevi este una irațională. *In concreto* necesitățile de întreținere și de consum a spațiilor de studiu rămân aproape aceleași în oricare instituție de învățământ general de aproximativ aceeași extindere fizică, chiar dacă în școlile din sate învață mai puțini elevi. Cu alte cuvinte aceste instituții de învățământ

nu necesită departajat cu mult mai puține resurse financiare pentru întreținerea capacității instituționale, decât cele în care sunt mai mulți elevi. Cu titlu de exemplu, în caz că sunt mai puțini elevi în clase, asta nu face ca școala să se micșoreze și să se consume eventual mai puțin pentru încălzire. Ori tot atâtea becuri vor fi aprinse în sala de studiu când vor fi 15 elevi în clasă și tot atâtea vor fi conectate la curent electric când vor fi 40 de elevi acolo.

Anume de aceste subtilități nu a ținut cont noua formulă de finanțare a instituțiilor de învățământ general, ceea ce este un fapt de-a dreptul criticabil, iar grație adoptării acestui proiect de lege vor fi înlăturate respectivele lacune de reglementare.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect nu contravine angajamentelor asumate de către Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană, precum și prevederilor Acordului de Asociere.

Prezentul proiect nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin prezentul proiect de lege se modifică formula de bază de finanțare a învățământului general. Cu alte cuvinte se propune ca finanțarea de bază a învățământului general să se face după principiul "banul urmează spațiul educațional fizic și elevul", conform căruia resursele alocate pentru un spațiu educațional fizic specificat și pentru

un elev sau un copil se transferă la instituția de învățământ respectivă și în care elevul învață.

5. Fundamentarea economico-financiară

Ținând cont de faptul că Proiectul promovează un obiectiv strategic de prioritate națională, pentru implementarea acestuia cheltuielile vor avea o proveniență bugetară. În aceste condiții, Guvernul, prin intermediul Ministerului Finanțelor, urmează să planifice și identifice resurse deja din bugetul pentru anul 2022.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect nu contravine cadrului normativ actual. Cu toate acestea, Guvernul va fi pus în situația de a aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile incluse în proiect și, după caz, de a asigura elaborarea și aprobarea actelor normative necesare pentru aplicarea prevederilor avute în vedere în prezenta inițiativă legislativă.

Deputați în Parlament:

P. Bocu
P. Bocu

I.R. Apostolova
/ E. Bocu